

JÓESTÉ!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
(LU), Calea Regele Ferdinand 66.
Telefon: 61.

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Cluj, 1934. III. évfolyam
269. szám
November 22.

Csütörtök

Béke...béke....!

Ne tessék vigyorra fordítani a száját. Tényleg igaz minden béke akarát. Mindenki békét akar. A kapitalista is. A proletár is. A nagytőkés azért mert nem akar papírmilliárdokban fudokolni, az alsó milliók pedig fáznak attól, hogy vérükkel trágyázzák meg az alföldek humuszát és a hegyvidékek sziklalanokán megpárolt nyugalmat.

Igen!... béke és béke...! Másról sem hallunk szende és halk ódákat, megcsuklott, lehangszerelt himnuszokat, mint a békéről. És éppen ez a gyanus. Felette gyanus, hogy ennek a halkán tremolózó békéről szódiának kísérteties és háborzongató a mellézköngője. Olyan éppen, mint a vaksötét éjszakát harapó, elvékonyodott-érett halálszengettyű sikoltó csendülése.

Igen!... béke... és béke.
Sőt BÉKE!

Ma mindenki azért teszi össze kezét imára, azért szepeg, fázik, didereg és fogvacog, hogy annyit emlegetik ezt a vérzékenységekben fogant korcs kölyköt, hogy hamarosan ravatalra kerül.

Mert ez a béke olyan mint a terhelt apák büncive! hetediziglen is sápadtságba fogant átokgyermek. Aki él, de szenved, aki élve halad, de elég, hogy kezével keményebben fogja meg fáradtsága és vonszolása támaszkodóját: mankóját, bőrén keresztül még sebtelenül is párolgó vérbe ravatalozódik élete.

Igen!... béke... és béke.
A béke gyermeke a féktelen gyűlölet és a mohó kapzsiság vadházzaságának pokoli ölelkezéséből fogant életre. És hiába vattázzák, kenőcsölik, injekciózzák, hiába állítanak ringató bölcsőt tankkerekek, hogy álomba kábítsák, ez a torzszülött már csak ciángázt lehel. És megfertőzi a Népszövetség földet levegőjü asztalától kezdve az utolsó, vásott tetejü viskókig nemcsak azokat, akik farizeus arccal ojkuk mögül békeszavakat lánkolnak, de azokat is, akik elhagyatott ságukban, krisztusi őszinteségekben, igazán vágnak a békére.

Igen!... béke... és béke.
Megrendítő, hogy ez ma csak szó. Ennek a szónak nincs nemes tartalma. Ez a szó csak frázis. Ez a szó csak paraván, ami mögé szeretnék bújatni azt a lényegét ami hitványan, gyalázatosan de egyben bután csufolja meg ennek a szónak szeretetértelmét.

A béke szó ma csak lélektelen és volna szükség gesztikulálva beszél-

tetően komisz fogalom. Mert ha nemes maggal és csiraképező lehetőséggel melegágyaznak, nem tartalomtalan rikoltva megdidereg-

ni róla, — sem jóakaratu, sem aljas akaratu embereknek. És főleg nem kellene puccolni az ágyucsővet, olajozni a páncélos hadirepü-

lők bombaeregető sineit, hanem inkább harangokat önteni, a béke ihított, szeretetszomjazó vágyának.

Éjjel-nappal dolgoznak a német hadfelszerelési üzemek és ágyugyáarak

Jettics szerint a marseillei gyilkosság a Népszövetséget is súlyosan érinti
Ausztria is fegyverkezési jogot követel

(PARIS.) A francia hadügyi költségvetés előadói jelentését tegnap elkészítették a szakértők. Ezek szerint Franciaország hadügyi költségei az 1935-ös költségvetési évre 5.6 milliárd frankot tesznek ki, az elmúlt évi 5.9 milliárd frankkal szemben. A határok védelmi megszervezése és az erődművek felszerelése nincs fölvéve a költségvetés

be. A kormány 800 millió frank különkredit megadását kéri a fegyverkezési program megvalósítása érdekében. A feszült helyzetre való tekintettel a kormány teljes mértékben kívánja érvényesíteni az ujjonozási törvényt, ami az összes aktív katonák és szakemberek felvételét jelenti a hadsereg kötelékeibe.

Német készülődés

Tárgyilagos adatok alapján a jelentés részletesen foglalkozik Németország katonai készülődéseivel is. Eszerint a német birodalom a jövő évben több, mint 6 millió emberből álló hadseregei képes néhány nap alatt hadiállásokba elhelyezni. Ezenkívül Németország, hat ezer kiképezett katonai pilóta fölélt rendelkezik, a Krupp ágyu és

egyéb hadiszerológ éjjel-nappal dolgozik és nehézágyukat, valamint messzehordóágyukat és az ugynevezett nagyteljesítményű mozsarakat készíti. A jelentés megállapítja, hogy Németország a szárazföldön néhány hónapon belül erősebb lesz, mint amilyen 1914-ben volt.

A jugoszláv jegyzék hatása

(GENF.) A Népszövetség most megnyílt közgyűlése valószínűleg jelentős kihatással lesz a világnépolitika legközelebbi irányvonalára. Most kerül ugyanis letárgyalásra Jugoszláviának az a jegyzéke, amely a marseillei merénylettel kapcsolatosan a felelősség kérdésének tisztázását, valamint a felelős tényezők szigorú kérdőre vonását kívánja. A jugoszláv jegyzék francia nyomásra nem nevez meg kifejezetten felelősségre vonandó államokat, csak célzásokkal utal arra, hogy a merénylet előkészítésében Magyarországon megfordult horvát forradalmárok is részt vettek és ezek olasz fegyverekkel rendelkeztek. Olaszország és Magyarország ellen tartalmaz tehát, ha burkolt formában is, bizonyos, egyáltalán nem indokolt vádakat a jugoszláv

jegyzék. Ezzel szemben a francia és angol sajtó tárgyilagosan mutat rá arra, hogy e két államnak felelőssé tenni akarása egyáltalán nem nyugszik olyan tárgyi alapokon s bizonyítékokon, amelyek meggyőző erővel bírnának.

JUGOSZLÁVIA KENYÉRTŐRÉSKE VISZI A DOLGOT?

Jugoszlávia, hír szerint, abban az esetben, ha a jegyzék nem találja kellő méltánylásra, állítólag ki akar lépni a Népszövetségből, de a többi kisantant államok álláspontja ebben a kérdésben nem egyezik az övével. Így határozott figyelemmel kell várni az eseményeket.

„... IDEGEN FÖLDÖN SUGALMAZTAK”

Ami a Népszövetség tegnapi közgyűlésének lefolyását illeti,

ott Benes, a jelenlegi elnök mondott kegyeletes beszédet Sándor királyról és Barthouról, akinek emléket a közgyűlés két perces hallgatással tisztelte meg. Azután Jettics jugoszláv külügyminiszter válaszolt Benesnek, kifejezést adva Jugoszlávia nagy gyászának. Majd a marseillei merényletről beszélt, amelyet szerinte „idegen földön sugalmaztak” — ezzel akart célozni más államok szerepére — és amely büntett így a Népszövetséget, ezt a legtöbb nemzetközi fórumot is érinti és elhatározásokra kötelezi.

BOLIVIA ÉS PARAGUAY ÜGYE

Majd Laval francia külügyminiszter mondott köszönetet Benesnek Barthouról mondott szavaiért. Azután Benes felhívást intézett Bolívia és Paraguay delegátusaihoz, hogy vizsgálják meg kellő komolysággal a Népszövetség által ajánlott megoldást a grandehacoi konfliktus elintézésére. Végül Castiló Mayerart egyhangulag elnökké választották.

PARAGUAY ELLENTMOND

(RIÓ DE JANEIRO.) A Paraguay kormány elhatározta, hogy visszautasítja a Népszövetség határozatát a grandehacoi kérdés megoldására vonatkozólag.

AUSZTRIA FEGYVERKEZNI AKAR

(GENF.) Az osztrák kormány genfi képviselője tegnap bejelentette a leszerelési konferenciának, hogy csatlakozik a fegyverkezési egyenjogúság érdekében benyújtott német javaslatához. Az osztrák kormány delegátusa kijelentette, hogy Ausztria belső békéje és határainak biztonsága nem képzelhető el megfelelő felszerelésű védőerő nélkül. Ausztria egyenjogúsági kérelme Genfben nagy feltűnést keltett.

Ítélet után

Tehát kötélaltali halál... Matuska Szilveszter sorsa ezzel az ítélettel még nincs megpecsételve. Ausztria — ahol tudvalevőleg az anspachi vasúti merénylet miatt rá kirótt hétesztendei börtönbüntetését tölti, — csak azzal a feltétellel szolgáltatta ki Magyarországnak, ha a bírói eljárás lefolytatása után visszakapja ezt gyönyörű mákvi-rágot.

Furcsa dolog ez az egész Matuska-ügy. Szörnyűségesen furcsa. A kezdete, furcsa ahogy foglalkoznak vele: újságok is, orvosok is, bírák is. És az a komolykodás is furcsa, ahogy az osztrák hatóságok kikötötték milyen feltételek között adják át a magyar bíróságnak. Az a sok hü-hó, ami az átvételétől kezdve vele és körülötte történt és az egész bírói eljárás, mind magán viseli a mi különös izlésű korunk bélyegét. Ítéletet bírálmi, még ha ezt az ítéletet egy határon túli bíróság is mondotta ki, nem szabad. A magyar királyi büntetőtörvényszék kétségkívül minden kritikán felüli jóhiszeműséggel vezette le Matuska ellen a tárgyalást és hozott ellene halálos ítéletet. Nem is a jóhiszeműségben van a hiba, hanem abban, hogy egyáltalán idáig került a dolog. Mert orvosi vélemény: ide, vagy oda: az, amit Matuska cselekedett félreismerhetetlenül magán viseli az abnormalitás bélyegét. Csak az örült ember cselekedeteiben hiábavaló okot keresni. Nincs magyarázó oka a Matuska végzetesen borzalmas és gyűlöletesen utálatos cselekedeteinek sem. Mert miért tette, amit tett? Hogy raboljon?... Hogy a felborult vonat halálba küldött áldozatait kifossa?... Semmiféle adat nem merül fel arra vonatkozólag, hogy szörnyűséges cselekményét ezzel az alávalósággal is tetézte volna.

Miért robbantott hát vonatokat?

Miért küldött emberhatalombát a halálba? A vádat emelő ügyész is, aki kötélaltali halált kért Matuska fejére, csak annyit tudott felhozni: „feltűnési vírusbetegség és beteges hiúság hajtott, hogy híressé tegye a nevét.” A királyi ügyész ur talán egy pillanatra sem gondolt arra, hogy ezzel az érveléssel is akaratlanul örültnek bélyegezte Matuskát. A Herosztrateszek akiket a túlfűtött ambíció a leg-

szörnyűsebb bűnök elkövetésére késztet, nem lehetnek épelméjűek, Matuska sem az. Hogy lefogtatása előtt látszólag normálisan végezte különböző dolgaikat és úgy mutatta magát az emberek előtt, mint aki minden cselekedetéről tudja: helyes vagy helytelen? Mit jelent ez? Hány örültől tud a világtörténelem, aki mindaddig, míg a véletlen félre nem állította az utból, vagy a hatalom polcáról, borzalmas károkat okozott nemcsak szűkebb környezetének hanem országoknak és nemzeteknek? Hát a Caligulák, a Nérok, a Tibériuszok, a Rettenetes Ivánok normális emberek voltak?

Ok nélkül csak az örültek ke-

gyetlenek. És Matuska semmiféle bizonyítékát nem adta annak, hogy akár politikai, akár gazdasági érdekek vezette volna tetteiben. Kár volt az egész bírói eljárásért, bár senki sem vonja kétségbe, hogy Matuska kártékony duvad. De a mérges kigyót nem szokták felelősségre vonni. Egyszerűen elintézik úgy, ahogy lehet és minél gyorsabban és minden feltűnés nélkül. Abban a pillanatban, amikor Matuska abnormalis élete kiderült, mert ez kiderült, a legokosabb és legcélravezetőbb az lett volna, ha szépen, csöndben, akár életfogytig négy fal közé dugják. Vagy ami még ennél is helyesebb: fél, vagy egész grammnyi cianálival elintézték

volna anélkül, hogy a sok hü-hóval amit miatta fölverték, a hozzá hasonlító individuumok beteges hajlamát is fölkellették volna. Mert higgyék el, hogy ez történt. A rossz példa ragadós és az Isten állatkeréje különös duvadakkal van benépesítve. Sok Matuska-féle bestia ténfereg itt közöttünk, anélkül hogy csak sejtlenénk róluk, mi örvénylik a lelkük mélyén. Az a szörnyű „nimbusz”, amelyet a bírói tárgyalás akaratlanul is Matuska fejére vont, nem egy emberi fenékvadban fog étvágyat genjeszteni a „különleges nedű” állatának élvezetére...

(h. j.)

Select-Mozgó csütörtöki kezdettel CSODABÁR

ragvő kiállítás, pomnás rendezési operett, HERCEG GÉZA darabja nyomán

Fősz.: Dolores del Rio, Al Jolson, Kay Francis, Riccardo Cortez.

Ma utoljára Greta Garbo remekműve: Krisztina királynő

Koldulásra kényszerítik a szülők a kis kolozsvári uccakölyköket, hogy a „család” vígan dözsölhessen a könyöradományokból

(KOLOZSVAR.) Nem akarunk a külvárosi szegény családok ellen írni. Mégis kénytelenek vagyunk a családok szegény gyermekeinek jelenje és jövője érdekében tiltakozni az ellen, amit egyes szülők művelnek velük.

Van körülbelül husz 6—10 év közötti kisfiú és kisleány, akik abból élnek, azaz a szüleiket is abból tartják el, hogy mozik, színházak, vendéglők és más nyilvános helyek előtt állodogálnak este 8—9 óráig jóval éjjelutánig — és koldulnak.

Tegnap este volt alkalmunk megfigyelni, hogy körülbelül négy vagy öt egészen kiskorú gyermek miképpen üzte ezt a gazdasági válság által kitermelt foglalkozást. Minden járókelőbe beleakadtak és addig nem mentek le nyakukról, amíg ki nem vágta az egy- vagy kettőes összegeket. Ugyanezek a gyerekek megvárták a mozielőadás végét és megint ráerőszakolták magukat a már egyszer „paliként” megfogott közönségre és újabb pénztárca-vágást alkalmazzák rajtuk. Utána pénztárszámolást rendeztek és

azon vesztek össze, hogy az egyik miért keresett csak 68 lej egy este, amikor „anyuka” szigorúan meghagyta, hogy legalább száz lej kell, mert holnapra vendégeket várnak és tea meg rum, no meg az obligát bor és pálinka szükséges.

Pénztárszámolás után elmentek az egyik virslisbódéhoz, ahol mindenik megevett egy-egy pár frissen főzött virslit. Itt beszédbe elegyünk a gyermekekkel és megdöbbenve értesültünk arról, hogy

egyik sem jár iskolába, habár felerészük iskolaköteles, hanem apjuk parancsára rongyos ruhában, mezitláb csavarognak éjjelutánig szánalomra keltő arccal „vágva” meg a szánakozó embereket.

Az egyik gyermek büszkén meséli el, hogy milyen szenzációs üzleti trükkkel dolgozik.

Elmegy a templomba és az egyik szobor előtt letérdel, ájtatos arcot vág és sir. Nagyszerűen lehet keresni ezzel a módszerrel — mondja a jövőre Kreuger Ivar.

Sokszor száz lejen felül is vittem haza. Akkor apuka megcsókolta és nagy „zrit” csaptunk. Másnap csak 80 lejt tudtam összegyűjteni a „paliktól” és akkor megvert. Haragudoft, hogy nem tudtunk elég palinkát, meg hort venni.

Egyik mezitlábos kisfiú pedig így válaszolt arra a kérdésünkre, hogy miért jár mezitláb:

— Van nekem otthon új cipőm, de édesapám nem engedi, hogy felvegyem, mert akkor nem tudok eleget keresni.

A legnagyobb veszi át a szót: — Most rosszul mennek az üzletek, de majd jön a béli szezon, akkor lehet jól keresni. „Apuka” olyankor olyan nagyokat szokott mulatni, hogy...

Két-három napig nem jön haza. Ilyenkor jól megver.

Mindehez nem kell sok kommentár és csak annyit mondhatunk hogy

végtelenül csodálkozunk a rendőrségen, hogy nem lép közbe ezeknek a gyermekeknek jövője érdekében.

Mert amely gyermek ilyen korán merül el az élet mocsarában, az csak a társadalmi fekélye lesz idősebb korában. Megtanulja a könnyű kereseti lehetőségeket, munkakerülővé válik és amikor már a felnőttek nem számakoznak rajta, mint kisgyermeken, notorius ingyenlő lévén, nem szereti a két kezével megkeresni a kenyerét és a vége az lesz, hogy lop vagy esetleg gyilkol.

Felhívunk Pukát rendőrkvesztör

figyelmét erre a dologra, hogy minél sürgősebben intézkedjék ebben a halasztást nem tűrő ügyben.

Miszen minden késedelem egy-egy esetleg jobb jövőre hivatott kis „álmopolgár” vesztébe kerülhet.

(m. t.)

RÁDIO

CSÜTÖRTÖK, november 22.

Bukarest. 13: Könnyűzene. 18: Rádiózenekar. 19.15: Hgv. 20.35: Carmen opera közvetítése.

Budapest. 7.45: Torna, utána lemezek. 10.45: Hírek. 11: Stefansson sarkutazó az eszkimók között felolvasás. 11.40: Téli itatók. Felolvasás. 13.05: Katonazene. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.40: Hírek. 17.10: Divatesevegés. Előadás. 17.45: Hírek. 18: Gazdasági évfolyam, előadás. 18.35: Hanglemezek. 19: Diákélet a régi Pesten félszázaddal ezelőtt, előadás. 19.35: Klarinét zongora kísérettel. 20.05: A rádió külföldi negyedórása. 20.30: Közvetítés az Operaházból Gitta Cigna olasz operaénekesnő fellépésével. 21.55: Hírek. 23.30: Jazz. 24.25: Cigányzene.

Bécs. 13: Lemezek. 14.10: Lemezek. 17.10: Filmlemezek. 18.30: Ének. 19.55: Verdi: Falstaff opera. Közvetítés az Operaházból. 23.10: Lemezek. 23.50: Jazz-lemezek. 24.35: Táncczene.

Berlin. 17: Könnyű zene. 19.30: Riport zene. 20: Beethoven: Zongoraváltozatok. 21.10: Lemezek.

Milánó. 21: Lemezek. 21.45: Alcamo: Feltámadás opera.

Varsó. 13.30: Filharmonikusok. 16.45: Jazz. 20: Zongora hangverseny. 20.30: Jazz. 21: Német zene. 22: Ének- és csellóhangverseny. 23.15: Táncczene.

1935
JANUÁR
1
KEDD

NAPTAR
az 1935-ik évre

Reklámnaptár kereskedők és iparosok részére osztogatás céljából, cégnyomással együtt, piros fekete nyomással 100 darab 380 Lei.

ORIENT
nyomda — CLUJ,
Str. Iuliu Maniu 8
Str. Reg. Maria 11.

Teljes beismerésben vannak a szentjobbi gyilkosság tettesei, akik elmondják a véres éjszaka történetét

A gyilkosság elkövetése előtt hárman nyolc liter bort ittak

(NAGYVÁRAD.) Zsufolt teremben, pontban reggel 9 órakor nyitja meg a büntetőtanács elnöke a szentjobbi gyilkosság főtárgyalásának második napját.

Először Fitz Pelbárt kerül a bíróság elé a kihallgatásra. Sirástól elcsukló hangon magyarázza az alacsony termetű, igénytelen, félcigány külsejű emberke, hogy ő ártatlan.

— Ugy kezdődött a dolog, — kezdő vallomását, — hogy a feleségemnek gyermeke született. Anyyira szegény voltam, hogy Tóth Juliskának még a babapénzt sem tudtam kifizetni. Egyszer azután dolgozni hívott az adósság fejében a bába. Fát kellett vágnom. Vágtam, amennyit kért. Később azonban mást is követelt: nem volnék-e hajlandó „olyan“ dolgokra. Nem! — mondtam én és elmentem. Néhány nap múlva már ott volt a posta újból, hogy menjek át Tóth Juliskához.

Ott jól fogadtak, borral, kaláccsal és ott volt Piroška is. Így vettek rá, hogy társuljak a gazságokra. Először nem akartam, de Piroška megtörte minden ellenállásomat. A szeretőm lett, én meg az övé és az ő kedvéért a bűné...

TETTRE KERÜL A SOR...

Fitz Pelbárt így folytatja tovább.

— Egyszer azután teltre is került a sor. Az Elek-féle ügyre. Együtt mentünk el Piroškával. Máte Juliska nem volt velünk. Piroška először bement az öregékhez azzal a megfontolt ürüggyel, hogy ő is baptista mint az ő és szeretne a fiukkal találkozni. Mi tudjuk, hogy a

pénzt az öregasszony a lába köré kötve őrá egy bugyelárisban. Piroška is férfiruhában volt amikor láttuk, hogy az öregék is lefeküdtek, bementem én is.

Levertem a lámpát és ráugrotam az öregasszonyra. Lefogtam és vártam, hogy Piroška kikússa és levágja az erszényt. Az öreg asszony ordítani kezdett. Tar Piroška megijedt és kiszaladt, én utána... Erdőn, bokron keresztül egyenesen Hódosra mentünk át és én csak később mentem vissza Szalárdra, ahol nagyon csunyán lehordtak.

Lenti András is ott volt, aki kijelentette, hogy közönséges nyul vagyok, nem férfi.

— Ezután került sor a Retek-féle rablásra. Piroška elment a patikába és az egyik orvostól kapott receptre, a Medvigy patikában morfinmot vett. Ezt azután az öregasszony keverte borba. Egyedül azonban nem akartam menni, mert én azt mondtam, hogy gyáva vagyok. Erre az öregasszony kibélelt Bároval, akivel baragban voltam. Ő vele mentünk azután el Szentjobbon azonban nem értünk

el semmit, mert a házban sok vendég volt.

NYOLC LITER BORT ITTAK MEG HARMAN A GYILKOSSÁG ELŐTT...

— Nem elég két ember — mondotta Tóth Juliskának, — kerítsen még valakit.

Ezzel két hét telt el és ekkor az öregasszony közölte, hogy Kocsis is velünk jön. Kocsis erős, jól megtermett ember, ő vele könnyebben lehet majd végrehajtani a lopást. Mert mi csak lopást akartunk...

— teszi hozzá Fitz megreszkette. — Este azután Biróék nál gyülekeztünk. Eljött az öregasszony is. Egy nagy demizson erős bort hozott magával, meg három üveggel. Azonkívül ez az üveg is nálla... mutatja Fitz a bíróság asztalán levő üveget. — Ebben volt a morfiumos bor! — A demizson bort megittatta velünk az öregasszony. A három üveg bort meg magunkkal vittük, hogy az uton ígyjük meg. Külön-külön indultunk el a szentjobbi határ felé. Ott egy kijelölt ponton találkoztunk mindhárman.

Itt azután bevágtuk a három liter bort, úgyhogy mindnyájan be voltunk alaposan borozva. Érdekes megfigyelni, Fitz Pelbárt mindig kerüli a „gyilkosság“ „vér“ és más ilyen szavak kimondását. Ha pedig ilyet hall: megreszkét bele...

Nem úgy néz ki, mintha gyilkos volna.

VALAMI SÖTÉT VÖRÖS FOLT VOLT KOCSIS KEZÉN...

A továbbiak során Fitz elmondja, hogy Retekékhez Kocsis és Biró mentek be. Fitz így folytatta a vallomását:

— Én csak hangokat hallottam és óvatosan benyitottam a pitvarba. Ebben a pillanatban felpattant az ajtó és az öregasszony futott ki rajta.

Sivilott. A sötétben összeütköztünk. Én éreztem, hogy baj van és befelé tartottam. Az öregasszony nem engedett el, a lábamat kulcsolta át. Közben jött Biró és kivette az öregasszonyt a kezemből. Megkötözte és bevitte a belső szobába.

— Én újból kimentem az udvarra vigyázni. Kisebb idő után kijöttek a házból. Benn borzalmas csend volt.

— Elhoztátok a pénzt?!

— El!

— Be van jól tömve a szájuk, nem kiabálnak? — kérdeztem.

— Jobban nem is lehet — válaszolták ők és elindultunk sietve hazafelé. Egy patakhoz értünk és Kocsis kezét mosott.

Valami sötét vörös volt a kezén én megijedtem és megkérdeztem: — Mi az a kezeden Kocsis „tán“ csak nem öltetek meg őket?

— Jó lesz, ha befogod a szád!

mert te veled is végzünk! — mondta mogorván Kocsis és tovább indultunk. Biróék házában Tóth Juliska és a leánya vártak bennünket. Az öreg kérdése is ez volt: — Megvan a pénz? — Meg, nesze és ezzel Biró az asztalra hajított egy zsebkendőt. A bába kevés aprópénzt talált benne. Máte Juliska számolta meg a pénzt.

Háromszázlizenkilenc lej volt. Megosztottunk. Kocsis háromszázhetet kapott. Mi egyvel kevesebbet. Azután elmentünk haza. Egy pár nap múlva azt mondták nekem Kocsisék, vigyázzak, mert a bába meg akar öletni...

Azután... itt elcsuklik a hangja — azután jöttek a csend örök...

— Én nem öltem... én nem akartam ölni, — tör ki elfkesedett hangon.

A bíróság rövid szünet után Birót hallgatja ki:

„VIGYÁZZ A BOR MEG VAN MÉRGEZVE“

— Bementünk a házba — vallja. — Nálam volt a bor, megkínáltam belőle egy pohárral a fiút. Ivott, de a morfium keserűvé tette a bort. Odaadta az anyjának. Ez megszagolta, belenyujtotta a nyelvét és felordított:

— Vigyázz, a bor meg van mérgezve! — ezzel a földhöz csapta a poharat. Én intettem Kocsisnak menjünk kifelé. Én is megfordultam. A következő pillanatban valami nyögést hallottam.

Hátrapillantottam és láttam, hogy Kocsis belemártja kését a fiuba. Az öregasszony kifelé rohant. Az ajtóban összeütközött Fitzzel, aki befelé jött. Én ekkor az öregasszonyt fogtam meg Megkötöttem a kezét. Bevittem a belső szobába.

— Hol a pénz?

— Itt van, tessék — és ideadott egy zsebkendőbe kötött csomagot.

— A többi hol van?

— Elvitték, kölcsön adtam! — felelte és engem borzalmas düh fogott el.

Elkértem Kocsistól a kést: bele döftem, azután otthagytam és kifelé indultam. A gyilkosság után néhány nappal azt mondotta Tóth Juliska, hogy szurjuk le Fitzet, akasszuk fel, vagy dobjuk kutha, mert elárul. Én már nem vállalkoztam rá... Kocsis kerül azután a bíróság elé.

— Engem először fűrészelni hívott Tóth Juliska. Azután megbiztatott, hogy hozzuk el a Retekék pénzét. Elmentünk. Én mikor láttam, hogy az öreg asszony ordít és eldobja a poharat, ráugrotam a fiura.

Beledöftem a kést. Erre Biró is is kérte, ő is döfött. Többet én nem szurtam...

— De a viasgálobiró előtt beis-

Megnyílt!

A „Technolux“ rádió, vízvezeték és villanyszerelési vállalat, Mihail Viteazul 40. „Babos-palota“ Vashid mellett. Kaphatók márkás és olcsó rádiókészülékek, háztartási és villanyszerelési cikkek. — Vállalunk vízvezeték és villanyszerelést Szolid kiszolgálás, olcsó árak!

merte, hogy a fiút maga szurkálta össze és a torkukat is ő vágta el...

— Vallottam én kérem, amíg akartak annyira zavart voltam... Biró behette...

Kocsis villomása után Máte Juliska következik. Tagad mindent. Lenti András a hatodik vádlott is tagad. Ő nem szölt Elekékről semmit. A Steyer revolvért az öregasszony kérte el tőle, mert valaminek távoli tanyára kellett volna mennie, hogy utközből legyen valaminek védőfegyvere. Később visszakapta. Egyebet nem tud...

A vádlottak szembesítését és az ellenmondó körülmények tisztázását rendeli el a bíróság.

Romlott tojásokkal árasztják el a kolozsvári piacokat

(KOLOZSVÁR.) A város közegészségügyi hivatala rejtaitésszerű razziaikkal próbálja megakadályozni, hogy a város piacára behozott és eladásra szánt élelmiszerek jók és hamisítatlanok legyenek. A razziaik főleg a tejtermékekkel vezettek meglepő eredményre, mert minden egyes alkalommal sokszáz liter hamis tej került kiöntésre.

Az illetékesek figyelme azonban nem terjed ki a városba behozott tojásokra, s

az utóbbi időben valósággal elárasztották a kottós és romlott tojásokkal a kolozsvári piacot.

A vásárló asszonyok drága pénzért megveszik a piacon a tojást s amikor odahaza használni akarják, kiderül, hogy az egész mennyiség kivétel nélkül mind rossz.

Ugyanis a tojáskereskedők mielőtt megveszik a tojást, azt meg-lámpázzák. A rosszok pedig az át nem vett és parasznak talált tojást maguk hozzák be a városba s a piacon értékesítik.

A hatóságoknak erélyesen fel kellene lépniök ezekkel a tojás-kalókkal szemben.

arról nem beszélve, hogy hasznavehetetlen árujukért kiszedik a városi lakosság zsebéből a pénzt, a háziasszonyoknak külön kellemetlenséget is okoznak azáltal, hogy főzés közben a feltört tojás rossznak bizonyul, vagy esetleg már elrontja a rossz tojással az egész ebédet is sőt sok esetben, betegségek okozója is lehet. Valahogy ezen a téren is sürgősen rendet kell teremteni.

Kun Máttyás
Fia R. T.
CLUJ, C. Marechal
Foch 2. (volt Calca
Victoriei).
Legrégibb és leg-
megbízhatóbb kés-
műves és szaktá-
szerész üzlet.
Javítómű hely!

Életre-halálra

J. Futrelle regénye

LVII.

— Ez tud autót kormányozni, uraim — mondta Cadwallader ur bámulással. — És Olaszország a megfelelő föld hozzá. Ott eddig elfejtettek rendeleteket kibocsátani a gyors hajítás ellen s ha egy fickó utjukba áll s önök legázolják, még azt az embert tartóztatják le, mert akadályozta a forgalmat. Ha valaki erősebb egyszerű kisse szabadabb tempót kezd, azonnal feltartóztatja valamelyik ostoba rendőr.

— Feltartóztatják önt valaha? — kérdezte Grimm ur.

— Nem, de minden nap félek, hogy egyszer megteszik, — volt a válasz. — Vettem egy új autót, ezt tudniuk kell, amde még nem próbálhattam ki, mily sebesen fut. Nemrég este egy óra harminckét perc alatt futottam vele Balimoreba, még pedig Alexandriától Druid Hill Parkig, ez valamivel több negyven angol mérföldnél. Persze ez alkalommal nem eresztettem neki teljes sebességgel a motort, mert az ut legnagyobb részét sötétben tettük meg.

Grimm ur még mindig a fényképet nézte.

— Egyedül autóztott? — kérdezte

— Ó nem, egyedül autózni nem mulatság, Rodriguez kisasszony volt velem. Elragadó leány... nem?

Rövid idő múlva Grimm ur a szalomba hallagott és Thorne kisasszonyhoz és a francia nagykövethoz lépett.

— Remélem, uram, hogy kis kalandjának nem volt önre nézve semmi kellemetlen következménye? — kérdezte Grimm ur.

— Köszönöm, egyáltalán nem, — hangzott a válasz. — Éppen most köszöntem meg Thorne kisasszonynak az ügyben való támogatását és...

— Különös örömemre szolgált, hogy egy kis szolgálatot tehettem önnek, — szakította félbe Grimm ur udvariasan.

A nagykövet szertartásosan meghajolt és eltávozott, Grimm ur letelepedett a székre, melyet amaz ép elhagyott.

— Ön már nem lakik a venezuelai követségen, nemde? — kérdezte.

— Hisz ön elűzött onnan, — nevetett a hölgy.

— Elűztem onnan? — ismételte.

— En fiztem volna el onnan?

— Nos... nem csak kellemetlen volt, hiszen valósággal a kirakathoz iltem, míg az ön Blair Johnson és Hastings urai állandóan utánam kémkedtek, — jelentette ki még mindig nevetve. — Ezért költöztem

(Folytatjuk.)

A legelegánsabb, legszolidabb étterem esküvőháza

CORVIN

Különtermek esküvők, bankettek, teaestélyek részére.

Vegyes női és férfi világhírű jazz zenekar. — Prima román és magyar konyha. Szíves pártfogást kér MANIU és BALAITI. Mátyás király szülőházával szemben.

Öt évi börtönt kért az ügyész a felettesét bántalmazó katonára, de a hadbíróóság felmentette

(KOLOZSVÁR.) Moldovan Gligor 39-es tüzérkatonának a bűne nem nagy. De az a körülmény, ahogyan azt elkövette, igen érdekes.

A vádirat szerint úgy történt, hogy a katona még 1931 őszén összeszólalkozott Filipciuc Grigor nevű főlöttes káplárával aki istállóakarítással bízta meg őt. Ugy látszik, hogy az istállószag — az egyébként jódozgu katona — szaglószerve nehezedett, mert kijött a levegőre a szolgálat idején cigarettázni. Ezt meglátta a káplár és káromkodott. Hogy így, meg úgy, az apád... Aztán azt is észrevelte, hogy az istálló nincs kellőképpen kitakarítva, amiért tétlenség is megfenyítette alantasát. Erre Mol-

dovan Gligor — állítólag — ellenfele kezéből kirántotta a vasvillát, amelynek nyelével alaposan eldöngette a káplárt. Vér nem folyt de a felettes altiszt önértékében megsértődött és jelentést tett az ügyről.

Ma tartották meg a tárgyalást. Ki hallgatták a sértett felet, aki elmondta, hogyan történt a sértés. Majd a királyi ügyész beszélt:

— Egy évtől öt évig terjedő büntetés alkalmazását kérem, a vádlottal szemben.

A védelem képviselőjében dr. Maier Titus bebizonyította a vádlott ártatlanságát. Erre rövid tanácskozás után a tulzottan önértékeskedő katonát felmentették a vád és annak következményei alól.

SPORT

Románia bajnokcsapata Kolozsváron

(KOLOZSVÁR.) A nemzeti bajnokság vasárnapi műsorán a Venus Kolozsváron mérkőzik az Universitatea legénységével. A két csapat találkozója rendkívül eseményes lesz a labdarúgásnak. A győztest megjósolni egyelőre nem lehet, mert mindkét csapat egyenlő eséllyel küzd a győzelem megszerzéséért. A nemzeti bajnokság intézőbizottsága Xifandót, a jónévű bucaresti bírót kérte fel a mérkőzés levezetésére.

Kétmillió lej alaptőkével profi alakul a temesvári Banatul labdarúgócsapa. A Banatul vezetősége elvben kimondotta, hogy csak román nemzetiségű játékosokat szerződtet s e célból több ismert nevű válogatott játékoskal folytat szerződtetési tárgyalásokat. A csapat Sindelart, a sokszoros osztrák válogatott középcsatárt, esetleg Sestál a szintén híres osztrák válogatott háttvédet szeretné megnyerni edzőjéül. A fantasztikusnak tetsző hírt csak fentartással tudjuk fogadni.

Arsenal—Racing (Páris) 3:0 (2:0) Az angol proficsapat párisi szereplése nagy sikerrel járt. 30 ezer főnyi közönség előtt az angolok nagygyon könnyen győztek a Racing

ellen, amelynek kapuját az osztrák válogatott Hiden védte.

Hárman vezetnek a nemzeti bajnokság góllövőlistáján 10—10 góllal: Zelenák Kinizsi, Dobay Ripensia és V. Valcov Venus. Lakatos Crisana 8 gólt, Glasz Kinizsi és Bodola NAC 7—7 gólt rúgtak eddigi mérkőzéseiken. — A magyar ligabajnokság góllövőlistáján Náray Bocskai vezet 11 góllal, 10 gólos Cseh Hungária, 9 gólos Solthy Phöbus, Sárossi és Toldi 7 gólt lőtek.

— Tekesport. A Sft. Gheorghe-i H. Klinger textilgyár sport klubja bejelentette az F. S. P. R.-nek tegye szakosztálya megalakulását. A szavasztály rövidesen megkezd működését. — Versenyeredmények Minerva—TTT (Turda), 13 játékos, 164:144. Minerva—Vlădeasa (Călatele), 12 játékos 154:—139. Minerva—Sticla (Torda), 13 játékos, 156:141. — Versenypogram: Royal—Firtos nov. 21. Csizmaszin-pálya. Minerva—Venus (Hunyad), nov. 23. Moderna-pálya.

Hirdessen a „JÓESTÉT!”-ben

Munkás-Mozgó

Str. Văii 7. Telefon: 171.

Szerdán 5 1/2 és 7 órákor:

I. Az ezred leánya

Vígjáték. Főszerepben: ANNY ONDRA és OTTO WALDBURG

II. A szerelem iskolája

Remek zenéjű operett. Főszerepben: LILIAN HARVEY LEW AVRES.

Helyárak 10 és 12 + 3 lej.

Társadalmi élet

Teaestélyt rendez a kolozsvári Tennis Club november 24-én, szombaton este 10 órai kezdettel a Marechal Foch-ut 10 szám alatti helyiségében. Belépőjegy ára teaival együtt 22 lej. A résztvevők között egy korcsolyabérletet sorsol ki a rendezőség.

A Cluj Kereskedelmi Alkalmazottak 8 órai munkaidőért. Az országos Magánalkalmazotti Föderáció akcióit indította a nyolcórás munkaidőnek a kereskedelemre való kiterjesztéséért. Miért is a Föderáció cluj szervezete csütörtökön november 22-én, este 8 órákor az Építőmunkás Otthonban, Str. Văii 7. szám alatt nagy alkalmazotti gyűlést tart és ezután is felhívja a cluj Magánalkalmazottakat és magántisztviselőket, hogy teljes számban jelenjenek meg ezen a gyűlésen, annál is inkább, miután az a gyűlés foglalkozni fog a sokat vitatott vásári zóna kérdésével és az össz-alkalmazottak álláspontját fogja kifejezésre juttatni.

SZÍNHÁZ és MOZI

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA:

Szerda, november 21: Carmen (Marinescu Emil vendég szereplésével, a bukaresti Operától).

Péntek, november 23: Cigánybáró (Marinescu Emil vendég szereplésével, a bukaresti Operától).

Szombat, november 24: Fát frumos (iskolai matiné).

Vasárnap, november 25: Swanda, a dudás (Matiné).

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán utoljára: Cleopatra. Fősz.: Claudette Colbert.

CAPITOL-MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán premier: Egy asszony, aki tudja mit akar. Strauss operett. Fősz.: Lil Dagover, Adolf Wehlbruck. Músonon kívül Rigoletto a milánói Scala együttesével.

SZINKÖR MOZGÓ MŰSORA

Ma, szerdán 3, 5, 7 és 9 órákor a szezon legnagyobb filmoperettje. Premier! A fejedelem nagy szerelme! felülmúlja a Táncoló kongresszus sikerét. Ragyogó slágerek, sok zene, sok szerelem, pazar kiállítás! Főszereplők: Willy Fritsch, Trude Marlen, Paul Hörbiger, Ida Wüst.

EPITOMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán 5 és fél 7 órákor: I. Az ezred leánya. — II. A szerelem iskolája.

Vizum nélküli utazás Bécsbe. A kolozsvári osztrák konzulatus közhírré teszi, hogy 1935 február 28-ig névre szóló utazási igazolványok, úgynevezett „Wintersaisonkarten” adatnak ki, amelyek alapján a Bécsbe utazók vizum nélkül utazhatnak be Ausztriába és külföldre engedményeket (vasutak, szállodák színházaknál stb.) vehetnek igénybe. Ezen jegyek Kolozsvárt kizárólag az osztrák konzulatusnál kaphatók, más nagyobb városokban az utazási irodákban, ahol is az érvényes utlevél felmutatandó. Az igazolvány ára 182 lej.

Nagy óra és ékszer eláru-
sítás a közismert

ZENITH

óra és ékszerházban

Cluj, Calea Regele Ferdinand 20.
Aranybeváltás legmagasabb árban.

Gyászjelentés

az áremelkedésről

A legkétségségteljesebb hangon
nyilatkozik mindenki

(KOLOZSVÁR.) Az egész ország területén általános megdöbbenést keltett, hogy az utóbbi hetekben a külföldi áruk lényegesen megdrágultak. Az ipar és kereskedelmi minisztérium újabb rendelete, mely a külföldi áruk behozatalát megnehezítette, általános áringadozást idézett elő.

Különösen a fűszer és gyarmatárúkban érezhető az áremelkedés. A nagyközönség először hitetlenkedve, aztán megdöbbenve vette tudomásul, hogy az árak rohamosan emelkednek. Természetesen, hogy a kis háztartásokban nagy zavart idézett elő a meglepő árdrágulás. A háziasszonyok szomorúan tapasztalták, hogy

a háztartásra előirányzott összeg veszedelmesen leolvad. Először abban reménykedtek, hogy a drágulás csak átmenetileg tart, de hiábavaló volt minden reménykedő várakozás — az árak csak nem akartak esni.

Sőt! ... A külföldi cikkek árai folyton emelkedtek és — sajnos — ez az áremelkedés állandóan tart.

A nagykereskedők, akiknek nagy árukészletük volt felhalmozva, kihasználják a kedvező alkalmat és az árucikkeket az áremelkedésnek megfelelően sokkal drágábban értékesítik. A kiskereskedők, akik közvetlen érintkezésben vannak a nagyközönséggel, kénytelenek az árakat szintén felelelni.

A KISKERESKEDŐK KESER-
VE

Kolozsvár egyik legnagyobb fűszer és cseméje kereskedőjét kérdeztük meg: hogyan fogadta a közönség a hirtelen árdrágulást?

Szomorú közlegyintés volt a válasza.

Sok kellemetlenségnek és bizalmatlankodásnak volt az okozója.

A vevő mindig a kiskereskedőt okolja, ha valami árut drágábban kell árulni, mint ahogy megszokta.

Többször megtörtént, hogy a vevő néhány udvariatlan megjegyzés kíséretében vásárlás nélkül hagyta el az üzletet.

Különösen kellemetlen körülmény, hogy a kiskereskedők, akiket váratlanul lepett meg az áremelkedés, a legnagyobb bizonytalansággal határozzák meg az árakat. Így megtörténik, hogy egyes fizetésekben valami eltérés is mutatkozik az árak tekintetében. A fejtelenség általános, nincs meghatározott ár-egység, ami a legkellemetlenebb helyzetbe hozza ugy a kereskedőt, mint a vevőt.

Elképzelhető, hogy a vevő milyen megrökönyödött megnyult arccal vette tudomásul, hogy a rizs kilóját kénytelenek vagyunk 4—5 lejjel drágábban felszámítani, vagy a kávé ki-

lója 15—20 lejjel emelkedett. A tea 20—40 lejjel drágább, a szardínia 4—5 lejjel drágább...

Egyetlen vigasztaló körülmény, hogy a cukor és a liszt — amelyek javarészt belföldi áruk — megolcsultak. Igaz, hogy 1—2 lejjel, ami egyáltalában nem áll arányban a megdrágult cikkek áremelkedésével.

Sóhajással fejezi be a beszélgetést — ugalátszik oka van az elkeseredésre...

A POLGÁRI HÁZTARTÁSOK
CSÖDJE

Háziasszonyokkal beszélgettünk az árdrágulásról, kik a legnagyobb elkeseredés hangján mondják el, hogy

milyen kétségbeesítő helyzetet teremtett az árak hirtelen felemelkedése.

A lehető legkellemetlenebb meglepetés volt — a háztartás egyensúlyát billentette fel. Kevés a jövedelem, amit az utolsó lejjel előre be kell osztani. A legcélszerűbb várakozást is megérezzük, természetesen, hogy az óriási áremelkedés súlyos gondot okozott.

Mi lesz ezután? — A legkétsé-

ségteljesebb helyzet... sopánkodik mindenki.

ÉS A VENDEGLŐK ... ?

A vendéglők és a konyhák hasonló helyzetbe kerültek. Az előre fizető konyhosoknak nem lehet felszámítani az árkülönbözetet. Így a tulajdonos károsodik. Minden vendéglős panaszkodik és a legkilátástalanabbnak látja a helyzetet.

Számításainkat csak úgy tudjuk megtalálni — mondja az egyik jólismert vendéglős, — ha a futó vendégekkel fizettatjuk meg a különbözetet.

Minden ember felháborodással utasítja vissza az esetleges ártóbb letet.

A magyarázkodás hiábavaló. Nem értik vagy nem akarják megérteni, hogy mi is kényszerhelyzetben vagyunk.

A panaszkodás általános.

Mindenkit a legkellemetlenebb problémák elé állított a hirtelen áremelkedés, minden érdekelt a legszomorúbb és elkeseredettebb hangon nyilatkozik.

Mikor lesz ennek vége...?

(n.f.)

A Skoda-ügy várható fejlemé-
nyei nemzeti-parasztpárti
szemszögből

(KOLOZSVÁR.) A Skoda-üggyel kapcsolatos, elkeseredett pártharcok közepette egyre jobban kidomborodik politikai életünknek ez a már sokszor kifejtett sarkalatos hibája, hogy nálunk alkotmányos és alkotó parlamenti munka helyett a legkielemezettebb párturalom uralkodik. Az uralomra kerülő párt legelső gondja nem annyira az ország gazdasági, kül- és belpolitikai konszolidálása, mint inkább a saját uralmának, ha lehet, szép szemmel, ha nem, a legélesebb pártharcokká,

való biztosítása. Az előző kormány lemondása után a hírhedt Skoda-üggyel kezdődött ez az ádáz pártharc s tart még jelenleg is, sőt talán most érkezett el legmagasabb csúcspontjára.

A pártok küzdelmének azonban — mint mindig — ezuttal is csak kétes sikere van. Mert ha történetek és visszaélések, amelyeket egyes személyek követhettek el, a vádakat nemcsak az illető személyek, hanem a meggyamusított párt nimbuszának is árt. Természetes tehát

Rádióvétel előtt

hallgassa meg
modern ideális
rádiókat

Lumophon-Radio

Rayon képviselő.

Electrica

Cal. Marechal Foch 1.

hogy a megtámadott nemzeti parasztpárt

a támadások hatása alatt öntudatra eszmél, új erőre kap

és ellenzéki pozíciójában az eddigi széthúzás helyett sokkal nagyobb összetartásra és egységre törekszik. Élénk bizonyossága ennek az a legújabb hír, hogy Mihalache, a nemzeti-parasztpárt jelenlegi vezére

a Skoda-ügy végsőkéig való kiélézése miatt vissza akar vonulni és át akarja adni a pártvezetést Maniu Gyulának,

a párt tulajdonképpen fejének, aki nagy népszerűségét és személyének érinthetetlenességét a zavaros politikai hullámok ellenére is sértetlenül megőrizte.

Arra az esetre, ha Maniu újra a nemzeti-parasztpárt élére áll, minden valószínűség szerint újból létrejön az ország legnépszerűbb s a népakaratban legjobban gyökeredző párt egysége és újjászervezése. Ennek segítségével pedig

újból indokoltá válhat a párt kormányképessége,

amitől az uralom levő és uralomra törekvő többi pártok méltán aggodnának.

Ilyenértelmű nyilatkozatot tett a „Jóestét!” munkatársa előtt ma a nemzeti-parasztpárt egy tekintélyes vezetőtagja, aki optimisztikusan jelentette ki, hogy

rövid idő múlva újból reménye lehet a nemzeti-parasztpártnak az alkotmányos élet vezetésére.

Ennek a kijelentésnek pedig nemcsak az ország többségi, hanem ki sebbégi polgárai is a legnagyobb reményekkel nézhetnek elébe, mert az újjászervezett nemzeti-parasztpárt olyan politikai akciókkal számol, amelyek felépítik a gazdasági és kulturális érdekeket foglalkoztató tartományt.

— Nemsokára eljön a mi időnk, — mondotta a nemzeti-parasztpárti tekintélyes politikus bizakodva s azzal a nyugodt öntudattal, amiben nehéz kételkedni.

Nyíltér*)

Alulírott János Máttyás mérszáros felhívom a közönség figyelmét, hogy feleségemtől Orosz Edisabetától különváltan élek s érte és ténykedéseimért sem anyagi sem erkölcsi felelősséget nem vállalok.

János Máttyás, mérszáros.
Cluj, 1934. nov. 20.

* E rovatban közöltekért a szerkesztőség és kiadóhivatal nem vállal felelősséget

Rendkívüli alkalmi vétel!

Renan Ernő: A kereszténység
eredetének története:

- I. kötet Jézus élete
- II. „ Az apostolok
- III. „ Szent Pál
- IV. „ Az Antikrisztus
- V. „ Az evangéliumok
- VI. „ A keresztény egyház
- VII. „ Markus Aurélius

A hét kötet diszes egész-
vázson kötésben összesen

Lei 450

CULTURA

könyvkereskedés Cluj, Str. Memorandului 4. — Vidékre a pénzt
előre beküldve, portómentesen szállítjuk.

Hallotta már? szörmezt, átalakítást, javítást legolcsóbban készít **Epstein** szűcs. Cluj, Regele Ferdinand 13, az udvarban.

HIREK

felelős szerkesztő és lapfőigazgató: **MAYER ANTAL**

Nyomtatott a **MAYER-NYOMDA** körtorgó-gépén, Cluj.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele Ferdinand 66, balra
Telefon 61.

Naptár November 22. Csütörtök.
Rom. kat.: Cecília. Prot.
Cécilia. Gő. kath. Ap. Amfilochie.
Jár. 15. Kislev

JÓESTÉT!

VENDEGLÖBEN.

Vendég: Mondja, miért nem dobták ki azt a vendéget ott, aki már két órája hortyog?

Pincér: Majd bolond leszek ki-dobni, már háromszor felkeltetem és mind a háromszor kifizette a csehjét...

ELŐVIGYAZAT.

Nagyné siránkozik:

— Nem tudom, mit csináljak a leányommal: amint meglát egy fiút, rögtön szerelmes lesz bele.

— Irja a hátára: Vigyázat! Gyulaékony!

INKASSZÓ.

Kissékhöz beállít egy ur:

— Egy számlát hoztam a nagyasszonyoknak — szól a szobalányhoz.

Sajnos — feleli a szobalány, — a nagyságos asszony nem fogadhat senkit, mert még nincs megfésülködve. Tessék talán inkább elsején idenézni...

TÖRTÉNELEM.

Móricza: Tata, mikor volt a mohácsi vész?

Apa: Kérdezd meg a mamát, ő még biztosan emlékszik rá...

— Időjárás. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint erős légáramlás, felhősödés, helyenként esőpadék, esetleg hó várható. A hőmérséklet egyenletesebb lesz.

— Inspekción győgszertárak. Ezen a héten a következő gyógyszer-tárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Unicorn (F. Unirrii), Somlea (Col. Regele Ferdinand), Cseresznyés (Cal. General Foch), Dr. Nagy Árpád (Cal. Motilor).

— Hárommillió hektárt vetettek be őszi búzával. Bukarestből közlik: A földművelésügyi minisztériumban érkezett jelentések szerint, az őszi búzával bevetett terület meghaladja a 3 millió hektárt.

— Újabb japán ultimátum Kínának. Pekingből jelentik: A japánok ultimátumot intéztek a Csahar-vidéki kínai hatóságokhoz, amelyek katonai ellenállást határoztak el. A kínai kormány válaszában azt állítja, hogy újabb japán-kínai konfliktus tört ki. A japánok szerint egyszerű határin-cidensről van szó.

Négy millióba került a városnak az a köztisztaság, amely még mindig vajudik

(KOLOZSVÁR.) Kolozsvár városának régóta vajudó kérdése a köztisztaság ügyének rendezése. Ugyátszik, hogy örök aktuális kérdés ez, amelyet az egymástkövető interimárok nem tudtak megoldani, bár többször igen érdekes elgondolás merült fel annak rendezésére.

A jelenleg uralmon levő városvezetés is megkísérli megoldani ezt a kényes kérdést és előbből kijelölték egy bizottságot, amelynek tagjai dr. Buzea, Pop Petre alpolgármesterek, dr. Vlad városi főorvos, Suceava mérnök vízműigazgató, dr. Baba pénzügyi tanácsos és Pop Aurel városi mérnök. A bizottság feladata

megállapítani azokat az irányelveket, amelyek szemmel tartása mellett a köztisztaság kérdése rendeződne.

Jól emlékszünk: az előző interimárok buzgalma is addig terjedt a kérdés megoldása tekintetében, hogy kijelöltek egy bizottságot, amely gyakran összeült és elszomorodott szívvel állapította meg, hogy a köztisztaság merén sok a tennivaló. — Többet azután nem is produkáltak ezek a bizottságok. Féltünk, hogy a jelenlegi bizottság is olyan körültekintéssel fogja a

kérdést kezelni, hogy a köztisztaság ügye belefutalhat a kolozsvári uccák szeméttengerébe...

A köztisztasági bizottság többször ülésezett már és elvileg olyan javaslatot hozott, hogy a köztisztaság kérdésének megoldása csak úgy lenne megoldható, hogy

kereskedelmi alapokra fektetik az intézményt.

Természetesen ezt csak úgy lehet megoldani, ha

új adóemeltet szólnak a polgárság nyakába. Felmerült az a gondolat, hogy a háztulajdonosokat a telepértékkadó után illetékeztessék meg 1—2 százalékos erejéig, mert a másfélmillió bevételi előirányzat ennek a kérdésnek megoldására nem elégséges akkor, amikor a kiadás meghaladja a négy milliót.

Egyelőre most úgy áll a helyzet, hogy a bizottság meghatalmazta Pop Aurel mérnököt és dr. Baba tanácsost, hogy a modern követelmények figyelembevételével új köztisztasági szabályrendeletet dolgozzanak ki. A szabályrendelettervezet elkészült és most az interimáris bizottság elé kerül, amely hivatalos első fokú véleményét mondani arról.

Ma, szerdán utoljára a

ROYAL sláger mozgóban

CLEOPATRA

Köv.

film: **PAGANINI**

A varázshegedűs szerelmei.
LEHAR F. mester operettje.
Főszerepekben: Ivan Petrovici,
Elisa Iliard, a világhírű coloratur énekesnő, Theo Lingen, Adèle Sandrock.

Négyszáz ház áldozata is van a spanyol forrongásnak. A legújabb forradalmi mozgalmak során 400 házat pusztítottak el. Dijonban 58-at, Oviedóban 7-et és Avilesben összesen 10 millió pezeta értékben.

Francia díjat nyert a kolozsvári egyetemi tanár. Párisból jelentik, hogy a Tudományos Akadémia a Henry Depardville tudományos díjat Petru Sergiescu kolozsvári egyetemi tanárnak ítélte egyik matematikai munkájáért.

Oroszország is követeli, hogy a terrorista mozgalmaknak vessenek véget. Belgrádból jelentik: A „Pravda” jelentése szerint Jugoszláviának a marseillei merénylet kivizsgálására vonatkozó népszövetségi memorandumot Oroszország is támogatja abban, hogy a terrorista akcióknak vessenek mindegyikét véget.

Még mindig gyilkol a gránát. Ilie Stancu Angacea konstancai gazdálkodó a községi iskola udvarán ázott. Eközben egy háborúból visszamaradt gránát került elő a földből. Angacea forgatni kezdte a töltényt, amely eközben kiesett a kezéből, fellobbant és a szerencsétlen embert darabokra szaggatta. A vizsgálat megállapította, hogy sajnos gondatlanságának lett az áldozata.

Hadbírósi hírek. A kolozsvári hadbírósi ma határátlépők felett mondott ítéletet. Gáspár Györgyöt 15 napra, Dragos Bertalmant 6 hónapra, Herman Károly méretor-szági menekültet 1 hónapra, Mathieraldó Dante olasz állampolgárt 15 napra, Poncok Ionát pedig 5 napra ítélték a határ engedély nélkül való átlépése miatt.

Megszökött két veszedelmes fegyenc. Bacauból jelentik, hogy Jon Calin és Gheorghe Racaru megszöktek a targonca-nyári fegyverházból. Az első életfogytiglani kényszermunkára volt elítélve a másiknak pedig 10 éves fegyházbüntetésből még másfél év volt hátra. A hatóságok megtették az intézkedéseket a szökevények kézrekerítésére.

Piccard mégis rekordot javított. A Piccard-házaspár legutóbbi sziklatörési repülésének megfigyelési anyagát a newyorki meteorológiai intézet most dolgozta fel. A munkában résztvettek a légügyi hatóságok megbízottai is. Ennek során megállapították, hogy Piccardék a legutóbbi felszállás alkalmával 18672 méter magasságot értek el, ami mégis rekord ment 7 méterrel múlja felül a Setti őrnagy által előzően elért 18665 méteres magasságot.

A női fejdísz a szőcsen on-dolált raj, keresse fel **Arkosi** Femina szalont, Str. Universitatea 3. Manicur, hajfestés, villanyondolás legmodernebb géppel garantálva.

A közönség panaszai

Kaptuk az alábbi panaszt:

Az őszi elején nagy munkálatokba fogtak a Pietroasa-uccában. Újból kövezték, azaz feltúrták az uttestet, úgy, hogy napokig lábfica-modások és szinte nyaktörések árán tudtak csak a Pillangó-telep és a Pietroasa-ucca lakói a városba jutni. Na, de végre elkészült félleg-meddig az út — ezért mondjuk, hogy félleg-meddig, mert befejezve teljesen még ma sincs — de nincs köszönet benne.

Az interimáris bizottságnak valószínűleg nincs tudomása arról, hogy ezt a Pietroasa-uccát, hogy kövezték ki. A szükséges soder helyett, amelyet a kövezésnél kellett volna felhasználni, valami földes ponondot használtak, amelynek az lett a következménye, hogy az eső feláztatta a most olyan lúcsos, sártenger terület — a hóstáti székerek által — forgalmas uccában, hogy azon végigjönni valóságos kínszenvedés.

Nem említve még azt, hogy a közeli napokban a házakban bevezetett vízvezetési hálózat következtében itt is, ott is a járdasoron levő földhányásokon, esténként az amugy is gyenge világításu uccában, majd a nyakát szegi az adófizető polgár. Tisztelettel: Több Pillangó-telepi lakos.

Közel 6 milliárd Franciaország katonai költségvetése. A francia hadügyminisztérium most közölt költségvetése 5689 millió frankot tesz ki a határvédelem költségein kívül. A jelentés szerint Nemetországnak 600 ezer főből álló hadserege van amely mozgósításokká 4 millió 900 ezer főre emelhető. Reánuutat a jelentés arra is, hogy a német aviatika rendkívül fejlődik és hármikör a hadsereg szolgálatába állítható.

Hetvenhárom éves korában gyalog ment Rómába. Egy öreg 73 éves hollandi látni akarta a pápát és gyalog indult el szülőhelyéről, Tegelenből Rómába. Célját el is érte, látta a pápát s azután boldogan tért vissza hazájába. Összesen 4000 kilométer utat tett meg, miközben csupán 8 napig szakította meg az utat a Vatikán városban való tartózkodással. Az öreg hollandinak a Tegele—Róma közötti oda és visszavezető gyalogutnál összesen 3 hónapi időre volt szüksége. Hazatérve azonban kijelentette, hogy az a tény, hogy elzarándokolhatott Rómába és láthatta a Szent Atyát, minden fáradságot megért.

Az elegáns

ruházkodás titkát árulja el. **Aszlán** férfiszabó, Piața Ștefan cel Mare 8. (Bratînu sarok)

A leg jobb olcsóbb ruhafestő-vegytisztító, a hírneves „UNIO” Telefon 877. - Hívásra autónk házhoz megy.

Capitol-Mozgó

Egy asszony, aki tudja mit akar

Strauss operett. Főszereplők: Lil Dagover, Adolf Woelbrück. Műsoron kívül a legnagyobb szenzáció: **Rigoletto, a milánói Scala együttesével!**

Ma ritka művészi premier!

A Magyar Párt főtitkárának gyásza. Deák Gyula, a kolozsvári kereskedői világnak volt tiszteletre méltó tagja már régóta visszavonultan élt Kiskapuson. Tegnap este 77 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Ez a tiszteletre méltó öregur egvéként Deák Gyulának, a Magyar Párt főtitkárának és Deák Viktor szegedi rendőrkapitánynak volt az édesapja. Halála úgy a Magyar Párt kebelében, mint Kolozsvár kereskedő társadalmának széles rétegeiben is mély részvétet keltett.

Pop Virgil hegedűhangversenye csütörtökön az Ujságíróklubban. Az Ujságíróklubban csütörtök este rendkívüli művészi előadást jelentő esemény lesz. Pop Virgil ez a műemlékes tehetségű hegedűművész fogja ellenállhatatlannul sugalló játékaival gyönyörködtetni a közönséget. Pop Virgil művészetét a magával ragadó erő és a sodró szenvedély jellemzi. Tóth Aladár, a legkiválóbb zenekritikus írta Pop Virgilről hogy uralkodásra született: fejedelme a hangszerének. A tavalyi óriási sikertől hangverseny óta a színpadon ez lesz az első bemutatkozása a zseniális hegedűművészeknek. Pop Virgil a zeneirodalom legfényesebb darabjait választotta erre az alkalomra. A hangverseny fél tizenegyre kezdődik.

Rendőrségi hírek. Tegnap este a II. kerületi rendőrség letartóztatta Fonca Mátyást, akit részeg állapotban az uccán verekedett és botrányt okozott. Tegnap számunkban jelentettük, hogy a Morone főtéri üzlet kirakata ismeretlen tettes beörte s onnan néhány selyem férfiinget lopott el. A rendőrség bünyűi osztálya ma délelőtt letartóztatta Macsai József büntetett előzetű betörő személyében. Macsai beismerte a terhére rótt bűncselekményt. Érdekes, hogy Macsai néhány hónappal ezelőtt ugyancsak ehhez a céghez tört be s akkor is rajtavesztett vállalkozásán.

Verekedésért 1—1 hónapi fogház. Álhádián János és Álhádián Vasile kelencei lakosok néhány hónappal ezelőtt részeg állapotban összeverekedtek Tures Ábel és Suciu Mihály kisházi lakosokkal. A verekedés következtében úgy Tures mint Suciu súlyosan megsebesültek. A törvényszék ma délelőtt a két Álhádiánt súlyos testisértésért bűnösnek mondotta ki s ezért fejenként 1—1 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet ellen úgy a vád, mint a védelem fellebbezést jelentett be.

Dinamittal röpitette magát levegőbe egy lengyel őrző. Borzalmas módon követett el öngyilkosságot tegnap Biombergben egy lengyel őrző. Mintegy fél méter mélységben dinamittöltényt helyezett el, erre szalmaköteget tett, amelyre ráült s akkor meggyújtotta a robbanóanyagot. Az irtózatos robbanás darabokra szaggatta. A robbanás után az őrző holttestének csak egyes véres csatait és katonai zubbonyát találták meg.

Az új export-import rendelet

Nem engedélyeznek kvótán felüli kivitelt vagy behozatalt

(BUKAREST.) Az ipar és kereskedelmi minisztérium a pénzügyminisztériummal és a Nemzeti Bankkal egyetértően a következő határozatot hozta:

1. Az importot szabályozó intézet által 1934. augusztus 15. és november 15. között kibocsátott bevitteli engedélyek, csak 1935. február 15-ig lesznek érvényesek.

2. A Németországból és az Egyesült Államokból 1934 november 1-e előtt teljesített kivitel alapján kért importengedélyeket teljes mértékben megadják a javaslatban aprohált mennyiségben. A teljesített kivitel miatt kiadott importengedélyek csak 1935 február 15-ig érvényesek, tekintet nélkül arra, mikor adták ki azokat.

3. A Csehszlovákiára és Magyarországra vonatkozó kérvényeket továbbra is az érvényben levő konvekciók értelmében intézik el.

Az importőrök kérvényt fognak benyújtani a külkereskedelmi szabályozó hivatalhoz Csehszlovákia számára kompenzációs javaslattal, Magyarország számára pedig egyszerű kérvénnyel.

4. A kompenzáció útján végzett behozatali kilizetések, amelyeket az export megtörténte előtt eszközöltek, (valószínűleg importtal) olyan körülmények között fognak történni, amint az 1934 november elseje előtt importált áruk kifizetését eszközlik.

5. A régi rendszer alatt aprohált és a Németországból és Egyesült Államokból való kompenzáció útján történő behozatali kérvényeket semmisnek tekintik, ha az export nem történt meg 1934 november elsejéig.

6. Nem engedélyeznek többé sem kivitelt, sem behozatalt, amelyet a kvótán kívüli elvi kompenzáció útján akarnak eszközölni.

Nincs döntés az Ipartestület ügyében

(KOLOZSVÁR.) Az elsőfoku iparhatóság tegnap estére összehívta az Ipartestület vezetőségét annak megállapítására, hogy a disszidens csoport kiválásával az folytathatja-e munkáját, vagy sem. A kitűzött időben Moldovan Antal testületi elnökkel az élén megjelent ugyan a vezetőség többsége, az értekezletet azonban nem lehetett megtartani, mert a lemondott

tagok távoltartották magukat. Minthogy azon dr. Anca iparhatósági felügyelő teljes bizonyossággal meg akar győződni a lemondásokról, a vezetőséget később megállapítandó időpontban újból összehívja. Ekkor dől el majd, hogy a jelenlegi vezetőség vezetői továbbra is az Ipartestület ügyeit, vagy új választások kiírására lesz szükség.

Elutasította a törvényszék Nistor dr. Dragan polgármester ellen indított rágalmozási keresetét,

mert nem volt belügyminiszteri felhatalmazása a pör megindítására

(KOLOZSVÁR.) Dr. Nistor Virgil volt alpolgármester által dr. Dragan, a város időközi bizottságának elnöke ellen indított rágalmozási perében a törvényszék ma délelőttre tűzte ki a tárgyalást, amely a két ügyvéd szócátájában kezdődött. Dr. Ancusa, Dragan védőügyvédje kérte a törvényszéket, hogy szüntesse meg a védenccellen indított pert azon az alapon, hogy dr. Nistor volt alpolgármesternek

nincsen meg a szükséges belügyminiszteri felhatalmazása, amely nélkül tudvalevőleg nem indíthatott pert Dragan ellen, mivel a polgármester kijelentése idejében még alpolgármesteri funkciót töltött be.

Dr. Bratu, Nistor védőügyvédje példát hoz fel, amikor egy esperes ügyét a bíróság püspöki enge-

dély utólagos csatolás mellett tárgyalta le.

Az utolsó szó jogán dr. Nistor volt alpolgármester a következőket jelenti ki: — Én biztam dr. Dragan polgármester lovagiaságában, hogy mint felettesem megadja az általa is kiadható engedélyt, de a polgármester ur visszautasította.

Erre a belügyminiszter urtól ezelőtt 6 nappal kértem az engedélyt, de az még a mai napig se érkezett meg, hogy miért, azt nem tudom.

Dragan polgármester erre azt válaszolja, hogy neki csak az interimár bizottság hozzájárulása alapján szabad ezt a meghatalmazást kiadni.

A törvényszék ezután visszavonult és rövid tanácskozás után elutasítja dr. Nistor keresetét azon

az alapon, hogy

annak nincs meg a szükséges engedélyje a per lefolytatására vonatkozólag.

Dr. Nistor fellebbezést nyújtott be az elutasító ítélettel szemben, amint értesülünk még a holnap nap folyamán leutazik Bukarestbe, hogy meg tudja, milyen okból kilyólag nem érkezett meg a belügyminiszteri engedély.

ÉS AZ ÁLLÁSHALMOZÁS VÁDJA?

Az ugyancsak dr. Nistor által kezdeményezett álláshalmazási vádak kapcsolatosan Dragan polgármester a Patria szerint a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy az időszaki jellegű tisztviselés és jövedelmek nem esnek az álláshalmazás törvény rendelkezése alá. A polgármester kijelentette, hogy hasonló esetek másutt is előfordultak. Moson képviselő egyetemi tanár, egyben Nagyvárad primárja Marmeliuc csernovitz egyetemi tanár, egyben a város polgármestere, Nistor, a csernovitz egyetem rektora és tanára ugyanakkor miniszter és képviselő. A tanárok között különben is szép számmal akadnak képviselők és szenátorok, tehát az a tény, hogy ő polgármester is egyéb állásai mellett, semmiképpen sem esik az álláshalmazási törvény rendelkezése alá.

Megtalálták a szélhámos Staviszky eltűnt ékszereit. Párisi híradás szerint Párisban és Orleansban megtalálták Staviszkynek, a híres szélhámosnak „eltűnt” nagyértékű ékszereit. Most már csupán 3 darab hiányzik az egész Staviszky kollekcióból.

Bulgária haladékos és redukciót kíván a külföldi tartozásainál. Szófiából közlik: A bolgár állam papírok külföldi birtokosai javaslatait tették a kormánynak, hogy 10 évi moratóriumot engedélyezzenek 10 százalékkal csökkentett annuitásokkal. A bolgár kormány ezzel szemben 5 évi haladékos kíván 30 százalékos redukcióval. A tárgyalások még folynak.

Van még becsületes tolvaj is. Egy vármaj kereskedőt nemrégiben a nyílt uccán megloptak. A zsebéből kivették a pénztárcáját, mely 1450 levát tartalmazott. A kereskedő a lopás után panaszt tett a rendőrségen, de a tolvajt nem sikerült kinyomozni. Pár nappal ezután a postás egy csomagot kézbesített a kereskedőnek, amelyben benne volt a pénztárcája 400 levával. A csomaghoz egy levél is volt mellékelve, amelyben a levél küldője, első sorban is sajnálkozását fejezi ki amiatt, hogy nem tudja a teljes összeget visszatéríteni, de arra neki is szüksége van. Majd ezt írja: „Már néhány napja nem ettem az éhség kényszerített a lopásra. Közben azonban munkát kaptam és ezért kötelezem magamat, hogy az Önöktől ellopott pénzt, havi 50 levás részletekben az utolsó leváig megküldöm. Kérem, becsásson meg nekem tettemért.” A meglopott kereskedő meglepődéssel vette tudomásul a „becsületes” tolvaj uri gesztusát és kérte a rendőrséget a nyomozás beszüntetésére. De a rendőrség nem volt hajlandó erre, hanem továbbra is folytatja a nyomozást.

CENZURAT